

Handläggare
Hedberg Jenny

Datum
2014-02-13

Diarienummer
NHO-2014-0033.31

Nämnden för hälsa och omsorg

Yttrande till Inspektionen för vård och omsorg IVO angående tillsyn bostad med särskild service, Linvägen 58

Förslag till beslut

Nämnden för hälsa och omsorg föreslås besluta

att avge yttrande till Inspektionen för vård och omsorg enligt kontorets förslag.

Ärendet

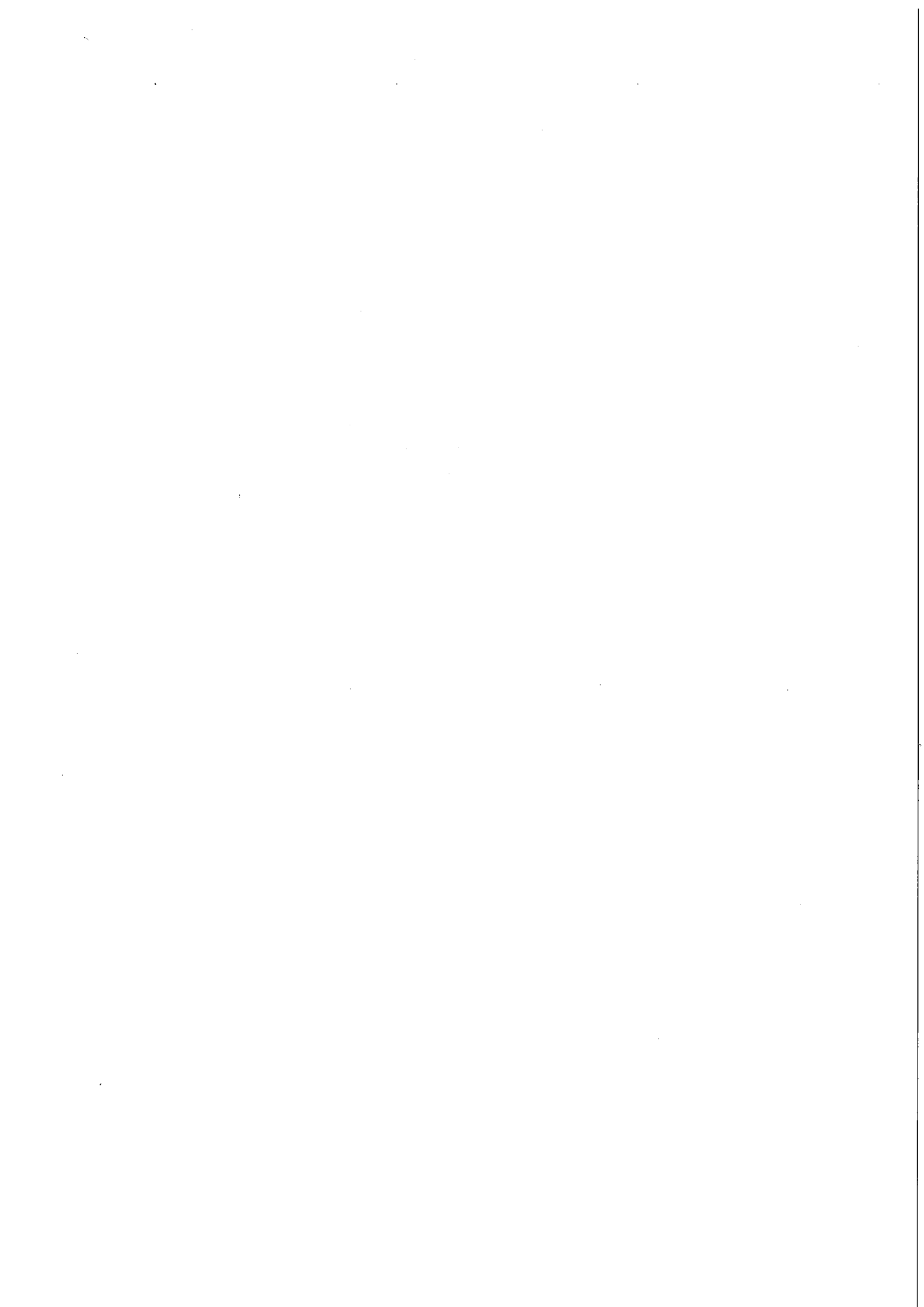
Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har genomfört tillsyn vid Linvägen 58, bostad med särskild service enligt LSS. Tillsynen har i huvudsak omfattat områdena; bostadens utformning, personal, bemanning, personalens kompetens, kvalitet och säkerhet i verksamheten, de boendes delaktighet i hur insatsen verkställs och dokumentation i genomförandet.

Utifrån genomförd tillsyn ställer IVO följande krav på åtgärd *att nämnden säkerställer att den som förestår Linvägen 58 har en högskoleutbildning som är relevant för uppdraget.* Redovisning av vidtagna åtgärder ska vara IVO tillhanda senast 7 mars 2014.

Kontoret har utifrån IVO:s beslut haft en dialog med ansvarig affärsområdeschef. Utföraren har tagit fram en kompetensutvecklingsplan för aktuell enhetschef. Kontoret kommer även att tydliggöra kompetenskrav för chefer i samtliga led i kommande upphandling av verksamheten.

Kontoret för hälsa, vård och omsorg

Inga-Lill Björklund
Direktör

Handläggare
Hedberg Jenny

Datum
2014-02-12

Diarienummer
NHO-2014-0033.31

FÖRSLAG
Inspektionen för vård och omsorg

Yttrande till Inspektionen för vård och omsorg IVO angående tillsyn bostad med särskild service, Linvägen 58

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) begär i tillsynsbeslut (dnr 8.5-24038/2013) att nämnden för hälsa och omsorg (NHO) säkerställer att den som förestår verksamheten vid Linvägen 58 har en högskoleutbildning relevant för uppdraget. Nämnden har vidtagit följande åtgärder för att säkerställa enhetschefens formella kompetens.

Den aktuella verksamheten har upphandlats 2010 och nuvarande avtal med Styrelsen för vård & bildning gäller t o m 31 maj 2015. Av förfrågningsunderlaget framgår bl a att utföraren ska följa lagar, förordningar och föreskrifter. Vidare framgår att verksamhetschef ska finnas för hälso- och sjukvård samt att denne ska ha examen från relevant högskoleutbildning om minst tre år. Arbetsledning ska finnas på enheten. Verksamhetschefen, d v s den person som är ansvarig för hälso- och sjukvården, vid Linvägen 58 uppfyller nämndens krav. Utföraren har i sitt anbud svarat att *"Vid rekrytering av chefer ställer vi alltid krav på högskoleutbildning. Vi erbjuder kontinuerlig kompetensutveckling för samtliga medarbetare och chefer /.../ Kravet för chefer är lämplig högskoleutbildning. Vid rekrytering värdesätts även reell kompetens – personlig lämplighet och ett genuint intresse för människor. Kompetensutvecklingsprocessen syftar till att säkerställa att rätt kompetens utvecklas med utgångspunkt från verksamhetens behov"*.

Utifrån IVO:s tillsynsbeslut har ett möte ägt rum 5 februari med utförarens HR-chef och affärsområdeschef för området boende vuxna LSS. Vid detta möte gavs löfte från utföraren att upprätta en kompetensutvecklingsplan för aktuell enhetschef för att kraven ska uppfyllas. I den plan som presenterats 12 februari kommer enhetschefen komplettera med kurs i handikapprätt. Om möjlighet kommer att finnas ska enhetschefen även validera informell kompetens. Möjlighet till validering kommer utföraren diskutera med representant vid IVO under mars månad. Utföraren framför att det även finns stöd och handledning till enhetschefen av två utvecklingsledare som har examen från relevant högskoleutbildning samt mångårig erfarenhet av verksamhetsområdet samt chefserfarenhet. Utvecklingsledarnas uppdrag är att coacha enhetschefen och tillsammans leda utvecklingsarbetet inom området.

De krav som nämnden ställer vid konkurrensutsättning ses över vid varje upphandling. Detta har resulterat i tydligare krav på att chefer i alla led ska ha examen från relevant högskoleutbildning samt erfarenhet från verksamhetsområdet. Kravet att gällande lagar, förordningar och föreskrifter finns givetvis kvar. En ny upphandling avseende Linvägen 58 kommer att påbörjas under våren 2014. Vid detta tillfälle kommer nämnden formulera tydligare krav som redovisats ovan.

Nuvarande utförare har gjort bedömningen att aktuell enhetschef har relevant formell högskoleutbildning om 40 poäng samt lång erfarenhet och reell kompetens, se bilaga. I nämndens arbete med att tydliggöra kraven avseende chefernas kompetens har nämnden studerat Socialstyrelsens och IVO:s bedömning av "relevant högskoleutbildning" vid tillståndsprovning. I denna har enhetschefer både med och utan examen från högskola godkänts av myndigheterna. Nämnden har inte kunnat se någon stringent linje vilka högskoleexamina och/eller kompletterande utbildningar som myndigheterna finner relevant. Kontakt har även tagits med båda dessa myndigheter med önskemål om ett tydliggörande. Svar på förfrågan har till dags dato inte lämnats. Nämnden förstår att en individuell provning görs för varje enhet, men skulle gärna se ett förtydligande från IVO vad som avses med "relevant högskoleutbildning".

Nämnden för hälsa och omsorg

Stig Rådahl
Ordförande

Annie Arkeback-Morén
Sekreterare

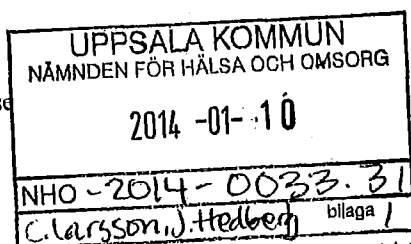
inspektionen för vård och omsorg

BESLUT

2014-01-09 Dnr 8.5-24038/2013

1(6)

Avdelning mitt
Inger Larsson
inger.larsson@ivo.se

Se även NHO-2012-0042
NHO-2013-0073
(8.2-12155/2013)

Nämnden för hälsa och omsorg
Uppsala kommun
Kontoret för hälsa, vård och omsorg
753 75 Uppsala

Ärendet

Tillsyn av bostad med särskild service LSS 9 § 9 vid Linvägen 58,
Uppsala kommun

Beslut

Inspektionen för vård och omsorg ställer följande krav på åtgärd:

- Att nämnden säkerställer att den som förestår Linvägen 58 har en högskoleutbildning som är relevant för uppdraget.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska ha inkommit till IVO senast den 7 mars 2014.

Bakgrund

Den 1 juni 2013 tog den nybildade myndigheten Inspektionen för vård och omsorg, IVO, över ansvaret för tillsyn av hälso- och sjukvård, socialtjänst och verksamhet enligt LSS samt viss tillståndsprövning. Det innebär att ärenden som vid denna tidpunkt ännu inte var avslutade hos Socialstyrelsen flyttades över i sin helhet till IVO.

Initiativet till tillsynen är föranlett av ett inkommet klagomål. Detta hanteras separat i ärende med diarienummer: 8.2-12155/2013.

Tillsynen har i huvudsak omfattat områdena: bostadens utformning, personal, bemanning, personalens kompetens, kvalitet och säkerhet i verksamheten, de boendes delaktighet i hur insatsen verkställs och dokumentation i genomförandet.

Underlag**Anmälan**

Socialstyrelsen, nuvarande inspektionen för vård och omsorg (IVO) genomförde den 2 maj 2013 en förannämld inspektion på Linvägens gruppbostad.

Inför tillsynen hade myndigheten begärt in

- Uppgifter om anställd personal i gruppboenden
- Uppgifter om de boende i gruppboenden

Vid inspektionen intervjuades enhetschefen, utvecklingsledare, arbetsterapeut och sjuksköterska samt tre representanter för personalen.

Redovisning av tillsyn

Verksamheten

Linvägen är en gruppboende som drivs av Uppsala kommun. Boendet är beläget i en enplansvilla som ligger i ett villaområde. Alla lägenheterna är fullvärdiga. Boendet har sex platser och verksamhetens inriktning är personer som omfattas av 1 § 1 enligt LSS. Brukarna har en åldersspridning mellan 24 till 42 år.

Inflytande, delaktighet och självbestämmande

Enligt både enhetschefen och personalen har alla tillgång till de gemensamma utrymmena i boendet. På gruppboendet finns upprättade trivselregler som brukarna kommit överens om. Det kan till exempel vara att inte prata i mobilen i de gemensamma lokalerna och att om man stör, så får man gå in till sin lägenhet.

Husmöten hålls varje söndag där brukare och personal deltar och planerar för den kommande veckan.

Personalen utser kontaktman till brukarna.

Kultur och fritid

Boendet har som målsättning att en enskild aktivitet i veckan ska erbjudas varje brukare. Det finns tillräckliga resurser i boendet för att klara detta enligt enhetschefen. Någon är exempelvis med i en kör och någon rider. En i personalen är fritidsombud och var tredje vecka görs en grovplanering av aktiviteter för de kommande veckorna. Man kan hyra en buss vid behov och genomför ibland aktiviteter tillsammans med andra verksamheter.

Brukarna kan komma och gå som de vill på boendet. Tre av dem har en egen nyckel, tre kan inte handha en egen nyckel enligt enhetschefen.

Brukarna kan påverka tider för när de önskar äta. De äter frukost i sin lägenhet och middagen serveras i gemensamhetsutrymmet. Varje söndag görs en matsedel för kommande vecka. Tidigare lagade var och en sin egen mat tillsammans med personalen. För ett år sedan infördes

gemensam middag på grund av att flera av brukarna åt en alltför ensidig kost. De kan äta i sin lägenhet om de väljer det.

Introduktion

Ny personal introduceras enligt rutin i ledningssystemet samt enligt lokala instruktioner som avser Linvägen 58. Man använder sig av ett kryss-system som ska fyllas i. All personal har kunskap om rutinerna för introduktion och kan introducera ny personal. Som regel går man tre pass bredvid och helst både förmiddagspass och kvällspass med samma person. Legitimerad personal (sjuksköterska, arbetsterapeut och sjukgymnast) har en introduktionsutbildning i grupp för de som ska arbeta inom verksamheten och informerar bland annat om vad delegering innebär. Boendeansvarig sjuksköterska är sedan ansvarig för att delegera personal på det specifika boendet. Ingen delegering sker innan vikarien gått dubbelt med ordinarie personal. Angående hantering av hjälpmedel i boendet så finns arbetsterapeut tillgänglig för handledning och instruktion vid behov. Det finns en rekryteringsrutin och utvecklingsledaren ansvarar för att alla vikarier genomgår introduktionen.

Personal

Personalens kompetens

Tre av personalen har en undersköterskeutbildning, fem har genomgått omvårdnadsprogrammet samt en är utbildad lärare, en utbildad sjuksköterska och en behandlingsassistent. Två av personalen har ingen relevant utbildning men har lång erfarenhet inom yrket.

Alla personal har upprättade kompetensutvecklingsplaner. Bland annat har utbildning i stödtecken genomförts via habiliteringen.

Enhetschefens utbildningsbakgrund är vårdlinjen på gymnasienivå med inriktning till barnsköterska. Hon har också genomgått utbildning i arbetsledning via kommunens försorg. Omfattningen har varit en till två dagar i veckan under ett år. Hon har arbetat som chef inom funktionshinderområdet i 24 år.

Bemannning

Det finns tretton tjänster som omvårdnadspersonal på boendet. Alla tjänster är på deltid.

Boendet är aldrig obemannat enligt schema. Tre personal arbetar på kvällstid. Tisdagar och fredagar är fyra personal i tjänst. Enhetschefen finns på boendet en eller två eftermiddagar i veckan. Natttid är boendet bemannat med en vaken personal och en som har sovande jour.

Vikarier kan tas in med kort varsel enligt personalen. Den som är i tjänst när behovet uppstår har mandat att ringa in en vikarie. Personalen tycker att vikarierna är väl introducerade på boendet.

Fortbildning och handledning

Personalen har fått intern handledning av Gustav Lind som arbetar vid verksamhetens fokusgrupp centralt. Han gav handledning till personalgruppen angående den brukare som anmälan avser. Då diskuterades bland annat bemötande av anhöriga och handledaren gav förslag på hur personalen kunde agera. Idag förekommer ingen handledning på boendet.

Begränsningsåtgärder

I gruppboendet finns det två kylskåp med lås. Dessa har enligt personalen aldrig använts. En av brukarna har en "Ballofix" monterad på kökskranen och duschen sedan hösten 2011 på grund av tendenser att använda kranarna så att lägenheten översvämmas av vatten. I verksamheten arbetar personalen med att försöka bryta beteendemönstret hos brukaren. Vatten finns att tillgå i gemensamhetsutrymmena och anhöriga har varit med i beslutet att montera i "Ballofixen".

Genomförandeplaner

De sex som bor i gruppboenden har alla en genomförandeplan upprättad. Enhetschefen upprättar planen tillsammans med den enskilde, personal, sjuksköterska, arbetsterapeut och eventuell företrädare. Kontaktmannen i boendet ansvarar för genomförandeplanen. Den finns inte i det elektroniska journalsystemet utan hanteras i pappersform.

Fyra av de boende har varit delaktiga i upprättandet av sina genomförandeplaner, två har enligt enhetschefen inte förutsättningar för att kunna vara delaktiga.

Genomförandeplaner som upprättas, ska vara korta och tydliga och sedan upprättas en detaljerad arbetsinstruktion. Det är kontaktmannen tillsammans med enhetschefen som ansvarar för att planen upprättas. Den görs i möjligaste mån tillsammans med den enskilde, annars medverkar god man eller anhörig. Personalen anser att de boende ska erbjudas att vara delaktiga och är det inte möjligt försöker de ändå ta reda på vad den boende anser. Nattpersonalen deltar inte i upprättandet av genomförandeplaner, men uppger att både genomförandeplanerna och arbetsinstruktionerna fungerar bra och är väl dokumenterade.

Dokumentation

Dokumentation förs i det elektroniska journalsystemet SIBEL. Systemet tillåter att omvårdnadspersonalen och den legitimerade personalen kan välja att dela viss information ur respektive journal (SoL och HS). Personalen kan läsa instruktioner från bl.a. arbetsterapeuten i SIBEL.

Kommunicering

Underlaget har kommunicerats med enhetschefen som inkommit med synpunkter som korrigerats i utredningen.

Skälen för beslutet

Tillämpliga bestämmelser

5, 6, 21 a-b och 24 a-b §§ lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS

3 § förordningen (1993:1090) om stöd och service till vissa funktionshindrade

5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2002:9) om bostad med särskild service för vuxna enligt 9 § 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

4 och 6 kap. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2006:5) om dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS

Bedömning

Den som förestår verksamheten

Av 3 § förordningen om stöd och service till vissa funktionshindrade framgår att det ska finnas en person med lämplig utbildning som förestår verksamheten.

Av 5 § SOSFS 2002:9 framgår att med lämplig utbildning avses en högskoleutbildning som är relevant för att en person ska kunna förestå verksamheten i en gruppbostad. Han eller hon ska dessutom ha tillräcklig kunskap och kompetens för att leda den och ansvara för en rad olika uppgifter som krävs för att få en verksamhet av god kvalitet.

Vid tillsynen konstaterades att den som förestår verksamheten på Linvägen inte har en utbildning som motsvarar de krav som ställs i förordning och föreskrift. Den långa erfarenhet som enhetschefen har kan inte kompensera att den formella kompetensen saknas. IVO anser att detta är en brist.

IVO har, mot bakgrund av inhämtad information i övrigt, inte funnit några brister i den del som tillsynen avser.

Beslut i detta ärende har fattats av enhetschefen Agneta Wettergren Grundtman. I den slutliga handläggningen har inspektörerna Gustav Grek och Helene Malmkvist deltagit. Inspektören Inger Larsson har varit föredragande.

För Inspektionen för vård och omsorg

Agneta Wettergren Grundtman

Inger Larsson

Kopia till: Verksamheten